

ŠTÁTNA ŠKOLSKÁ INŠPEKCIA

úsek inšpekčnej činnosti

Staré grunty 52, 841 04 Bratislava 4

Správa

o kontrole pripravenosti gymnázia s dvoma vyučovacími jazykmi na uplatňovanie inovovaného štátneho vzdelávacieho programu

Základné údaje

Na kontrolu pripravenosti gymnázií (G) s dvoma vyučovacími jazykmi na zabezpečenie výchovno-vzdelávacieho procesu v súlade s inovovaným štátnym vzdelávacím programom (ŠVP) vykonala Štátna školská inšpekcia (ŠŠI) kontroly v **46 školách**, z ktorých bolo 21 štátnych, 13 cirkevných a 12 súkromných. Na 2 G boli vykonané inšpekcie v 2 bilingválnych sekciách naraz. Najviac inšpekcií (39) bolo v školách a triedach s vyučovacími jazykmi slovenským a anglickým.

Súlad učebného plánu školy s inovovaným rámcovým učebným plánom

ŠŠI pri kontrole inovovaných učebných plánov (iUP) pre 1. ročník bilingválneho vzdelávania zistila, že neboli vypracované vo všetkých kontrolovaných subjektoch. IUP nebol rozpracovaný na celú dĺžku štúdia na 1 G¹, obsahoval len rozpis hodín pre 1. ročník. Vypracované školské vzdelávacie programy (ŠkVP) obsahovali vlastné poznámky k iUP okrem 4 subjektov².

Všetky kontrolované školy mali v predložených iUP týždenný počet vyučovacích hodín aj počet vyučovacích hodín za celé obdobie vzdelávania v súlade s poznámkou inovovaného rámcového učebného plánu (iRUP) s výnimkou 1 G³, kde nerespektovali maximálnu hodinovú dotáciu za štúdium a iného G⁴, v ktorom nebolo zrejme dodržanie požadovaného týždenného počtu vyučovacích hodín ani celkový počet hodín za celé obdobie vzdelávania (nevypracovaný iUP pre 2. – 5. ročník).

Školy poskytovali možnosť výberu z cudzích jazykov v súlade s iRUP a dodržali hodinovú dotáciu. Nedostatok sa vyskytol na G⁵, v ktorom z predloženého iUP nebola zrejma časová dotácia hodín cudzieho jazyka a na inom G⁶, kde vyučovanie cudzieho jazyka (ruský) nebolo uvedené v poznámkach k iUP školy. Požiadavka maximálneho počtu hodín za celé štúdium (10) nebola dodržaná v 1 subjekte⁷.

Delenie tried s počtom žiakov nad 24 v určených vyučovacích predmetoch sa realizovalo na väčšine škôl v súlade s iUP s výnimkou delenia v predmete informatika na 1 G⁸ a predpísaného delenia v predmetoch fyzika, chémia a biológia aspoň na 1 hodine v týždni v jednom ročníku za celé štúdium, ktoré nebolo dodržané v 2 školách⁹. Nedostatok bol zistený aj na G¹⁰, v ktorom poznámky k iUP obsahovali informáciu o delení uvedených predmetov ale bez určenia konkrétneho ročníka.

¹ Gymnázium J. B. Magina, Beňovského 358/100, Vrbové

² Gymnázium Pavla Jozefa Šafárika – P. J. Šafárik Gymnázium, Akademika Hronca 1, Rožňava; Gymnázium, Javorová 16, Spišská Nová Ves; Gymnázium P. Coubertina, Nám. SNP 9, Piešťany; Gymnázium J. B. Magina, Beňovského 358/100, Vrbové

³ Súkromné gymnázium, Vysokoškolákov 13, Žilina

⁴ Gymnázium J. B. Magina, Beňovského 358/100, Vrbové

⁵ Gymnázium J. B. Magina, Beňovského 358/100, Vrbové

⁶ Gymnázium bl. Pavla Petra Gojdiča, Bernolákova 21, Prešov

⁷ Súkromné gymnázium, Katkin park 2, Košice

⁸ Gymnázium bl. Pavla Petra Gojdiča, Bernolákova 21, Prešov

⁹ Gymnázium J. Hollého, Na hlinách 7279/30, Trnava; Súkromné gymnázium FUTURUM, Kožušnícka 2, Trenčín

¹⁰ Spojená škola, M. R. Štefánika 17, Martin

Tvorba skupín žiakov na vyučovaní povinne voliteľných predmetov bola v súlade s iUP. Niektoré školy vzhľadom na nízky počet žiakov v ročníku využili možnosť spájať ich do skupín na hodinách náboženskej výchovy/náboženstva a etickej výchovy.

Počet predmetov vyučovaných v druhom vyučovacom jazyku bol na školách rôzny (3 – 11). Najčastejšie išlo o povinne vyučované predmety, ale širokou bola aj skupina povinne voliteľných predmetov a seminárov vyučovaných v druhom vyučovacom jazyku. V 1 subjekte¹¹ sa časť z 9 predmetov (evanjelické náboženstvo, matematika, informatika) vyučovali polovičnou mierou v anglickom jazyku, tematické celky uvedené v poznámkach k UP školy boli vyučované aj v slovenskom jazyku. Nedostatkom bol spôsob vymedzenia predmetov v inej škole¹² – v poznámkach k iUP boli konkretizované 4 predmety vyučované v druhom vyučovacom jazyku od 2. ročníka a na ďalší predmet od 3. ročníka sa vzťahovala informácia, že o ňom rozhodne riaditeľka školy najneskôr do začiatku príslušného školského roka v závislosti od personálnych možností. Na 1 G¹³ dodržiavajúcim stanovený počet predmetov vyučovaných v druhom vyučovacom jazyku, chýbala v poznámkach k iUP ponuka seminárov pre žiakov, ich časová dotácia a podmienky ich výberu.

Závazný počet hodín (8) druhého vyučovacieho jazyka v 1. ročníku bol dodržaný, v takmer všetkých školách, častejšie bol vyšší (11 – 16). Výnimku tvorili 2 G¹⁴, kde anglický jazyk ako druhý vyučovací jazyk vyučovali v rozsahu 6 resp. 7 hodín. Viaceré školy vytvorili niektoré nové jazykové predmety rovnomerne rozdelené do jednotlivých ročníkov. V 6 subjektoch¹⁵ bol druhý vyučovací jazyk (v rozsahu 8, 12, 14, 15 hodín) členený na jednotlivé predmety (napr. anglický jazyk, anglická gramatika, gramatický seminár, písanie v anglickom jazyku, konverzácia v anglickom jazyku...) a tieto boli samostatne klasifikované, pričom v iUP predmety neboli jednoznačne uvedené. Na 1 z týchto G¹⁶ mali vypracované samostatné učebné osnovy pre anglický jazyk aj pre konverzácie v anglickom jazyku. Minimálny počet 22 vyučovacích hodín za celé obdobie vzdelávania nedodržali v 1 subjekte¹⁷ ani podľa UP uplatňovaného do 31. 8. 2015 (16 hodín) ani podľa iUP (21 hodín). Menej štandardný bol postup školy¹⁸ s druhým vyučovacím jazykom francúzskym, v ktorej bol delený na jazyk základný a jazyk rozširujúci. Rozvrhnutie hodín druhého vyučovacieho jazyka ani počet hodín predmetov vyučovaných v druhom vyučovacom jazyku 1 G¹⁹ nebol v iUP uvedený.

Minimálna týždenná hodinová dotácia predmetov vyučovaných v druhom vyučovacom jazyku v 2. až 5. ročníku spolu (35) nebola dodržaná v 6 školách²⁰. Na 1 G²¹ stanovený týždenný počet hodín dosiahli tým, že určili žiakom všetky ponúkané semináre (z 3 predmetov vyučovaných v druhom vyučovacom jazyku) ako povinné. V ďalšej škole²² z predloženého iUP nebolo možné ustanovenú minimálnu týždennú hodinovú dotáciu jednoznačne zistiť vzhľadom na neúplné informácie o realizácii seminárov v 4. a 5. ročníku. Podľa vyjadrenia riaditeľov škôl nedodržanie určeného týždenného počtu hodín spôsobil nedostatočný počet učiteľov spĺňajúcich kvalifikačné predpoklady a osobitné kvalifikačné

¹¹ Evanjelické lýceum, Vranovská 2, Bratislava

¹² Gymnázium, Mládežnícka 22, Šahy

¹³ Evanjelická spojená škola M. R. Štefánika 17, Martin

¹⁴ Súkromné gymnázium, Katkin park 2, Košice; Gymnázium bl. Pavla Petra Gojdiča, Bernolákova 21, Prešov

¹⁵ Súkromné gymnázium FUTURUM, Kožušnícka 2, Trenčín; Cirkevné gymnázium sv. Mikuláša, Ul. Štúrova 383/3, Stará Ľubovňa; Súkromnom gymnáziu, Rovná 567/15, Poprad; Gymnázium L. Stöckela, Jiráskova 12, Bardejov; Súkromná spojená škola European English School, org. zložka Súkromné gymnázium, Solivarská 28, Prešov; Gymnázium, Konštantínova 2, Prešov

¹⁶ Súkromná spojená škola European English School, org. zložka Súkromné gymnázium, Solivarská 28, Prešov

¹⁷ Evanjelická spojená škola, Komenského 10, Liptovský Mikuláš

¹⁸ Gymnázium Juraja Fándlyho, Školská 3, Šaľa

¹⁹ Gymnázium J.B. Magina, Beňovského 358/100, Vrbové

²⁰ Cirkevné gymnázium sv. Mikuláša, Ul. Štúrova 383/3, Stará Ľubovňa (15 hodín); Gymnázium bl. Pavla Petra Gojdiča, Bernolákova 21, Prešov (23 hodín); Gymnázium, Javorová 16, Spišská Nová Ves (27 hodín); Gymnázium Pavla Jozefa Šafárika – P. J. Šafárik Gimnázium, Akademia Hronca 1, Rožňava (29 hodín); Súkromné gymnázium, Katkin park 2, Košice (31 hodín); Súkromné gymnázium FUTURUM, Grešákova 1, Košice (33 hodín)

²¹ Gymnázium Juraja Fándlyho, Školská 3, Šaľa

²² Gymnázium, Mládežnícka 22, Šahy

požiadavky. Školy plánovali iUP upraviť v závislosti od personálnych podmienok v ďalších školských rokoch.

Kontinuitu vyučovania nejazykových predmetov v druhom vyučovacom jazyku aspoň 2 roky po sebe nerešpektovali v 3 G²³ (1 z nich v novovytvorených predmetoch). V 1 subjekte²⁴ iUP údaj o kontinuite neobsahoval (nevypracovaný iUP pre 2. – 5. ročník).

Personálne a organizačné zabezpečenie výchovy a vzdelávania žiakov

Vyučovanie predmetov v druhom vyučovacom jazyku bolo na školách z personálneho hľadiska zabezpečené v rôznej miere. Dostatočne nebolo zabezpečené na 14 G²⁵ (31,8 %), kde 36 pedagógov nespĺňalo kritériá na vzdelanie podľa právneho predpisu (z toho 1 zahraničná učiteľka bez nostrifikácie dokladov o vzdelaní). Podľa iUP 1 subjektu²⁶, v ktorom aktuálne vyučovali 3 pedagógovia bez požadovanej kvalifikácie, plánovali od 2. ročníka vyučovať ďalší predmet v anglickom jazyku v rozsahu 11 hodín za celé obdobie štúdia, aktuálne na jeho vyučovanie nedisponovali žiadnym kvalifikovaným učiteľom. Pedagógovia (17) viacerých škôl (10), ktorí nespĺňali kvalifikačné predpoklady a osobitné kvalifikačné požiadavky, si v aktuálnom čase dopĺňali požadované vzdelanie²⁷.

Na vyučovanie druhého vyučovacieho jazyka školy zabezpečili učiteľov a zahraničných lektorov, kvalifikácia ktorých väčšinou zodpovedala požiadavkám právnych predpisov, okrem kvalifikácie 2 učiteľiek²⁸ a 4 zahraničných lektorov²⁹ bez požadovaného vysokoškolského vzdelania prvého alebo druhého stupňa. Školy, ktoré mali len triedy 1. ročníka, nedisponovali dostatočným počtom pedagógov pre vyučovanie v 2. – 5. ročníku v súlade s iUP. Podľa vyjadrení riaditeľov ich plánovali pre nasledujúci školský rok prijať tak, aby zabezpečili výchovno-vzdelávací proces v súlade s právnymi predpismi.

Organizácia vyučovania tried delených na určených predmetoch na skupiny bola zväčša riadne zabezpečená. Výnimkou bolo 1 G³⁰, na ktorom počet žiakov skupín v 3 predmetoch (informatika, etická výchova, telesná a športová výchova) prevyšoval stanovený limit. Ďalších 5 škôl nedodržalo počty v skupinách v 1 predmete (3 G³¹ v informatike a 2 G³² v katolíckom náboženstve resp. náboženskej výchove). Nedostatky v organizácii vyučovania boli zistené v 1 škole³³, kde v rámci jednej vyučovacej jednotky bol predmet chémie vyučovaný bilingválne – polovica hodiny učiteľom chémie v slovenskom jazyku a polovica v anglickom jazyku zahraničným lektorom (obaja nespĺňali osobitné kvalifikačné požiadavky).

²³ Gymnázium, Mládežnícka 22, Šahy; Gymnázium P.Coubertina, Nám.SNP 9, Piešťany; Súkromné bilingválne gymnázium BESST, Limbová 6051/3, Trnava

²⁴ Gymnázium J.B.Magina, Beňovského 358/100, Vrbové

²⁵ Gymnázium J. B. Magina, Beňovského 358/100, Vrbové; Súkromné bilingválne gymnázium BESST, Limbová 6051/3, Trnava; Gymnázium, Mládežnícka, Šahy; Gymnázium Juraja Fándlyho, Školská 3, Šaľa; Gymnázium, Jablonská 5, Myjava; Súkromné gymnázium FUTURUM, Kožušnická 2, Trenčín; Evanjelické gymnázium, Jesenského 836, Tisovec; Evanjelické gymnázium, Skuteckého 5, Banská Bystrica; Súkromné gymnázium, Vysokoškolákov 13, Žilina; Súkromné bilingválne gymnázium, Bystrická cesta 174/5, Ružomberok; Súkromná spojená škola European English School, org. zložka Súkromné gymnázium, Solivarská 28, Prešov; Gymnázium, Konštantínova 2, Prešov; Gymnázium sv. Moniky, T. Ševčenka 1, Prešov; Súkromné gymnázium Rovná 567/15, Poprad

²⁶ Súkromné gymnázium FUTURUM, Kožušnická 2, Trenčín

²⁷ Spojená škola, Novohradská 3, Bratislava – 5 učiteľov; Evanjelické gymnázium, Jesenského 836, Tisovec – 1 učiteľ; Súkromné gymnázium, Vysokoškolákov 13, Žilina – 1 učiteľ; Gymnázium L. Stöckela, Jiráskova 12, Bardejov – 2 učiteľia; Cirkevná spojená škola, Jiráskova 12, Bardejov – 1 učiteľ; Cirkevné gymnázium sv. Mikuláša, Ul. Štúrova 383/3, Stará Ľubovňa – 1 učiteľ; Súkromnom gymnázium, Rovná 567/15, Poprad – 1 učiteľ; Súkromné gymnázium, Katkin park 2, Košice – 1 učiteľ; Gymnázium, Javorová 16, Spišská Nová Ves – 2 učiteľia; Gymnázium, Opatovská cesta 7, Košice – 2 učiteľia

²⁸ Gymnázium J. B. Magina, Beňovského 358/100, Vrbové; Gymnázium bl. Pavla Petra Gojdiča, Bernolákova 21, Prešov

²⁹ Gymnázium bl. Pavla Petra Gojdiča, Bernolákova 21, Prešov; Gymnázium sv. Moniky, T. Ševčenka 1, Prešov; Súkromné gymnázium, Rovná 567/15, Poprad; Gymnázium, Javorová 16, Spišská Nová Ves

³⁰ Gymnázium Pavla Jozefa Šafárika – P. J. Šafárik Gymnázium, Akademia Hronca 1, Rožňava

³¹ Gymnázium P. Coubertina, Nám. SNP 9, Piešťany – 16 žiakov; Súkromné gymnázium FUTURUM, Kožušnická 2, Trenčín – 19 žiakov; Gymnázium, Javorová 16, Spišská Nová Ves

³² Cirkevná spojená škola, org. zložka Gymnázium sv. Jána Bosca, Jiráskova 5, Bardejov; Gymnázium, Javorová 16, Spišská Nová Ves

³³ Gymnázium, Mládežnícka 22, Šahy

Porovnanie učebných plánov školy

Štruktúra predmetov vyučovaných v druhom vyučovacom jazyku väčšiny škôl v UP uplatňovanom do 31. 8. 2015 a iUP zostala nezmenená. Výrazné zmeny boli realizované v 1 škole³⁴, ktorá k pôvodným 3 predmetom zaradila 6 nových predmetov (nemecká literatúra, realie nemecky hovoriacich krajín, história nemecky hovoriacich krajín, geografia nemecky hovoriacich krajín, umenie a kultúra nemecky hovoriacich krajín, základy obchodnej nemčiny), čím dosiahla v iUP požadovaný počet hodín predmetov vyučovaných v druhom vyučovacom jazyku (35). Na inom G³⁵ z analýzy 3 predložených UP uplatňovaných do 31. 08. 2015 vyplynulo, že štruktúra a počet hodín predmetov vyučovaných v druhom vyučovacom jazyku sa každý rok menili. Porovnať UP a iUP v 8 školách³⁶ nebolo možné vzhľadom na to, že bilingválne vzdelávanie sa v nich realizovalo len od školského roka 2015/2016.

Počet hodín predmetov vyučovaných v druhom vyučovacom jazyku bol v iUP v porovnaní s predchádzajúcim UP najčastejšie zvýšený, v celkovom súčte hodín išlo o nárast 25,3 %. Na 1 G³⁷ bola zmena počtu hodín veľmi výrazná (z 27 na 47). V ďalšom subjekte³⁸ bolo možné predmety vyučované v druhom vyučovacom jazyku v doteraz uplatňovanom UP zistiť len podľa vyjadrenia riaditeľky školy a čiastočne podľa rozvrhu hodín triedy 2. ročníka (v poznámkach k UP s účinnosťou od 01. 09. 2014 bola všeobecná informácia o vyučovaní minimálne 3 predmetov, o ktorých rozhodne riaditeľ školy na začiatku školského roka na základe charakteru predmetu, jeho cieľov a personálnych možností).

Z porovnania vyučovania druhého vyučovacieho jazyka je evidentné, že počet jeho hodín v iUP vo väčšej časti škôl klesol alebo bol rovnaký, čo podľa vyjadrenia niektorých riaditeľov škôl súviselo s potrebou zvýšenej dotácie hodín predmetov vyučovaných v druhom vyučovacom jazyku. Pokles hodín bol výrazný na 1 G³⁹ (z 30 na 18 hodín).

Personálne zabezpečenie minimálnej 35-hodinovej dotácie predmetov vyučovaných v druhom vyučovacom jazyku a dodržanie ich dvojročnej kontinuity bolo z pohľadu niektorých riaditeľov škôl⁴⁰ problémom. Riešenie videli v zámere prijať učiteľov i cestou náboru medzi študentami končiacich ročníkov príslušných fakúlt, v absolvovaní prebiehajúceho štúdia na doplnenie kvalifikácie, prípadne prispôbením štruktúry predmetov vyučovaných v druhom vyučovacom jazyku kvalifikácii pedagogických zamestnancov, ktorí v škole vyučujú v súčasnosti.

Kontrolované subjekty boli z hľadiska priestorového zabezpečenia a materiálneho vybavenia spravidla pripravené. Nedostatky sa vyskytli na 1 G⁴¹ disponujúcom len 1 jazykovou učebňou a 2 nevyhovujúcimi učebňami informatiky (8-miestnymi, čo kapacitne nezodpovedalo počtu žiakov v skupinách ani podmienkam deklarovaným v ŠkVP) a 1 viacúčelovou učebňou – laboratóriom s nefunkčnou chemickou časťou. Na 1 G⁴² chýbala telocvičňa, na inom⁴³ chýbali odborné učebne, laboratóriá, školská knižnica, samostatná miestnosť pre výchovné poradenstvo a materiálno-technické vybavenie podľa požiadaviek inovovaného ŠVP, pričom vyučovanie cvičení, telesnej a športovej výchovy a stravovanie boli zabezpečené v prenajatých priestoroch. Riaditeľka školy predložila projekt

³⁴ Súkromné gymnázium, Gagarinova 1, Topoľčany

³⁵ Gymnázium J. B. Magina, Beňovského 358/100, Vrbové

³⁶ Gymnázium Jána Hollého, Na hlinách 30, Trnava; Gymnázium P. Coubertina, Nám. SNP 9, Piešťany; Gymnázium sv. Cyrila a Metoda, Farská 19, Nitra; Gymnázium Juraja Fándlyho, Školská 3, Šaľa; Gymnázium bl. Pavla Petra Gajdiča, Bernolákova 21, Prešov; Gymnázium L. Stöckela, Jiráskova 12, Bardejov; Cirkevná spojená škola, Jiráskova 5, Bardejov; Cirkevné gymnázium sv. Mikuláša, Ul. Štúrova 383/3, Stará Ľubovňa

³⁷ Súkromné bilingválne gymnázium, Hodská 10, Galanta

³⁸ Gymnázium, Mládežnícka 22, Šahy

³⁹ Evanjelické lýceum, Vranovská 2, Bratislava

⁴⁰ Gymnázium J.B. Magina, Beňovského 358/100, Vrbové; Gymnázium, Mládežnícka 22, Šahy; Gymnázium Juraja Fándlyho, Školská 3, Šaľa; Súkromné gymnázium FUTURUM, Kožušnícka 2, Trenčín; Súkromné bilingválne gymnázium, Bystrická cesta 174/5, Ružomberok; Súkromné gymnázium, Vysokoškolská 13, Žilina

⁴¹ Gymnázium J.B. Magina, Beňovského 358/100, Vrbové

⁴² Evanjelické gymnázium, Skuteckého 5, Banská Bystrica

⁴³ Súkromné bilingválne gymnázium, Bystrická cesta 174/5, Ružomberok

na vybudovanie ďalších povinných učebných priestorov a ich materiálno-technické vybavenie. V 1 subjekte⁴⁴ v čase školskej inšpekcie prebiehali rekonštrukčné práce na rozšírenie kapacity učebných priestorov (laboratóriá, učebne, školská knižnica). Pre aktuálne vyučované triedy (1. – 3. ročník) mal k dispozícii dostatočné priestorové kapacity. Chýbajúce laboratória plánuje vybudovať po získaní finančných prostriedkov ďalšia škola⁴⁵. Opačná situácia z hľadiska priestorového zabezpečenia výchovno-vzdelávacieho procesu bola na 2 G⁴⁶ vzdelávajúcich žiakov v bilingválnom štúdiu len od 1. 9. 2015, v ktorých mali väčší počet učební, než aktuálne potrebovali. V 1 škole⁴⁷ sa vyskytli problémy so zaistením učebníc niektorých nejazykových predmetov vyučovaných v anglickom jazyku. Na inom G⁴⁸ v čase výkonu školskej inšpekcie do prednáškovej sály inštalovali multimediálne zariadenie s 2 veľkoplošnými obrazovkami pre organizovanie videokonferencií. Zariadenie plánujú využívať na prácu v spoločných projektoch a vymieňanie skúsenosti so školami v zahraničí prostredníctvom online spojenia.

Iné zistenia

V 5 školách sa vyskytli nedostatky v úrovni vypracovania školských vzdelávacích programov (ŠkVP). Z nich v 2⁴⁹ boli vypracované len učebné osnovy a UP. V inej škole⁵⁰ v časti o spôsobe ukončovania štúdia nebol v ŠkVP uvedený jazyk maturitnej skúšky (matematika a dejepis s dvojazyčným plánovaným vyučovaním) a vyskytol sa aj rozpor medzi údajmi uvedenými v učebných osnovách a UP v týždennej hodinovej dotácii telesnej a športovej výchovy v 1. ročníku (učebné osnovy 3 hodiny, UP 2 hodiny), pričom UP uplatňovaný do 31. 08. 2015 nebol kompatibilný s údajmi uvedenými v ostatných častiach ŠkVP. Nedostatok s neuvedením jazyka maturitnej skúšky (geografia vyučovaná v oboch vyučovacích jazykoch) sa vyskytol tiež na ďalšom G⁵¹. Informácia o jazyku maturitnej skúšky chýbala tiež v ŠkVP iného subjektu⁵² (niektoré predmety boli v 1. ročníku vyučované v slovenskom jazyku a od 2. ročníka v druhom vyučovacom jazyku), v ktorom boli zistené ďalšie nedostatky. Údaje o personálnom zabezpečení a kvalifikovanosti členov pedagogického zboru nerefletovali reálny stav, absentovala zmienka o pôsobení zahraničného lektora a jeho podiele na zabezpečovaní výchovno-vzdelávacieho procesu. Neštandardná, málo prehľadná bola aj forma UP a iUP.

V 2 školách⁵³ bol zistený nízky záujem o bilingválne štúdium (5 uchádzačov; 12 uchádzačov). V 1⁵⁴ z nich boli zistené aj nedostatky v dokumentácii.

Kontrola učebných osnov voliteľných predmetov konverzácia v anglickom jazyku a seminár z anglického jazyka ukázala identický obsah i hodinovú dotáciu v 1 subjekte⁵⁵. Predmet matematika (vyučovaný v slovenskom jazyku) bol v niektorých triedach bilingválneho vzdelávania vyučovaný dvomi učiteľkami neodborne.

Základný úväzok priamej vyučovacej činnosti riaditeľky školy a zástupcu riaditeľky nebol určený v zmysle právneho predpisu na 1 G⁵⁶. Obaja nespĺňali kvalifikačné predpoklady a osobitné kvalifikačné požiadavky na výkon riadiacej funkcie nadobudnutím vzdelania pre učiteľstvo na inom druhu školy než gymnázium. Riaditeľka neabsolvovala funkčné vzdelávanie pre riadiacich zamestnancov škôl, zástupca riaditeľky sa ho aktuálne zúčastňoval.

⁴⁴ Evanjelická spojená škola, M. R. Štefánika 17, Martin

⁴⁵ Evanjelické lýceum, Vranovská 2, Bratislava

⁴⁶ Gymnázium Juraja Fándlyho, Školská 3, Šaľa; Gymnázium, Mládežnícka 22, Šahy

⁴⁷ Gymnázium Jána Amosa Komenského, Škultétyho 10, Košice;

⁴⁸ Gymnázium, Bílikova 24, Bratislava

⁴⁹ Súkromné bilingválne gymnázium, Hodská 10, Galanta; Súkromné gymnázium FUTURUM, Kožušnícka 2, Trenčín

⁵⁰ Gymnázium P. Coubertina, Nám. SNP 9, Piešťany

⁵¹ Gymnázium J.B. Magina, Beňovského 358/100, Vrbové

⁵² Gymnázium, Mládežnícka 22, Šahy

⁵³ Gymnázium Juraja Fándlyho, Školská 3, Šaľa; Gymnázium, Mládežnícka 22, Šahy

⁵⁴ Gymnázium, Mládežnícka 22, Šahy

⁵⁵ Súkromné gymnázium FUTURUM, Kožušnícka 2, Trenčín

⁵⁶ Súkromné bilingválne gymnázium, Bystrická cesta 174/5, Ružomberok

Základný úväzok priamej vyučovacej povinnosti vedúceho pedagogického zamestnanca neplnili aj riaditeľky ďalších 2 subjektov⁵⁷. Kvalifikačné predpoklady na výkon pedagogickej činnosti nespĺňala riaditeľka inej školy⁵⁸, vymenovaná na zastupovanie pôvodnej na dobu čerpania materskej dovolenky.

Na 1 G⁵⁹ bol zistený nesúlad UP s RUP v týždennej hodinovej dotácii predmetu dejepis (5 hodín) za celé štúdium.

Odborní asistenti Prírodovedeckej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave v rámci spolupráce s 1 školou⁶⁰ prednášali počas 1 mesiaca žiakom 2. ročníka vybrané témy v anglickom jazyku. Žiaci 3. ročníka 1 mesiac pracovali v jej laboratóriách. Škola plánuje v budúcom školskom roku podobnú spoluprácu s Fakultou matematiky, fyziky a informatiky UK.

Záver

Gymnaziá s dvoma vyučovacími jazykmi zabezpečili výchovno-vzdelávací proces v súlade s inovovaným štátnym vzdelávacím programom v rôznej miere. Personálne zabezpečenie vyučovania predmetov vyučovaných v druhom vyučovacom jazyku bolo slabou stránkou takmer tretiny kontrolovaných škôl (29,5 %), týkalo sa 36 učiteľov, ktorí nespĺňali kvalifikačné predpoklady a osobitné kvalifikačné požiadavky. Zahraniční lektori nemali požadované vzdelanie v 9,1 % škôl a kvalifikované vyučovanie druhého vyučovacieho jazyka nebolo zabezpečené na 11,4 % gymnázií. Dodržanie minimálneho týždenného počtu hodín predmetov vyučovaných v druhom vyučovacom jazyku nerešpektovali v 13,6 % škôl, kontinuita vyučovania týchto predmetov nebola zabezpečená v 9,1 % kontrolovaných subjektov. Delenie tried na skupiny nezodpovedalo požiadavkám rámcového učebného plánu v 13,6 % škôl. Vo viacerých školách sa vyskytli nedostatky v počtoch hodín vyučovania cudzieho jazyka alebo počte hodín vyučovania druhého vyučovacieho jazyka. Niektoré gymnaziá nepostupovali v súlade s inovovaným štátnym vzdelávacím programom, keď predmet druhý vyučovací jazyk rozložili do niekoľkých jazykových predmetov a klasifikovali ich samostatnými známami. Inovované učebné plány spravidla rešpektovali počet vyučovacích hodín za týždeň i celé obdobie vzdelávania.

Podmienku stanoveného minimálneho počtu hodín predmetov vyučovaných v druhom vyučovacom jazyku sa v niektorých subjektoch snažili splniť zavádzaním nových predmetov, ktorých vyučovanie mohli zabezpečiť pedagógmi vyučujúcimi druhý vyučovací jazyk, alebo vyučovaním predmetu reálie krajín hovoriacich druhým vyučovacím jazykom. V časti gymnázií (22,7 %) si niektorí pedagógovia dopĺňali kvalifikáciu, aby dosiahli určené kvalifikačné požiadavky.

V štruktúre predmetov vyučovaných v druhom vyučovacom jazyku pri porovnaní doteraz uplatňovaného a inovovaného učebného plánu boli zaznamenané zmeny menej často. Počet týchto predmetov zväčša vzrástol, kým počet hodín vyučovania druhého vyučovacieho jazyka klesol. Materiálne a priestorovo boli gymnaziá väčšinou dostatočne pripravené. Školy, ktorým chýbali priestory, ich prenajímali v susedných objektoch, ojedinele prebiehala rekonštrukcia alebo škola disponovala väčším počtom učební, než aktuálne potrebovala.

Najmenej uspokojivá bola pripravenosť škôl (8), ktoré zriadili triedy s bilingválnym vzdelávaním v posledných rokoch, nemali dostatok kvalifikovaných pedagogických zamestnancov a dostatočnú skúsenosť s vypracovaním školského vzdelávacieho programu a učebných plánov.

⁵⁷ Súkromné gymnázium FUTURUM, Grešákova 1, Košice; Súkromné gymnázium, Katkin park 2, Košice

⁵⁸ Súkromné gymnázium FUTURUM, Grešákova 1, Košice

⁵⁹ Gymnázium bl. Pavla Petra Gojdiča, Bernolákova 21, Prešov

⁶⁰ Spojená škola, org. zložka Gymnázium, Tilgnerova 1, Bratislava

Negatívne zistenia

- nepripravenosť gymnázií s novozriadenými triedami bilingválneho vzdelávania v oblasti tvorby školského vzdelávacieho programu, učebného plánu, personálneho zabezpečenia i pedagogickej dokumentácie
- nespĺňanie kvalifikačných predpokladov a osobitných kvalifikačných požiadaviek učiteľmi vyučujúcimi predmety v druhom vyučovacom jazyku
- nedodržanie počtu minimálnej hodinovej dotácie predmetov vyučovaných v druhom vyučovacom jazyku v 2. až 5. ročníku
- nedodržanie minimálnej hodinovej dotácie cudzieho jazyka počas celého obdobia vzdelávania a nedodržanie minimálnej hodinovej dotácie druhého vyučovacieho jazyka v 1. ročníku
- zavádzanie nových predmetov odvodených od jazykových predmetov (reálie, história, geografia, umenie a kultúra krajín hovoriacich druhým vyučovacím jazykom) bez konkretizácie obsahu a s cieľom dosiahnuť predpísaný počet hodín predmetov vyučovaných v druhom vyučovacom jazyku
- odčlenenie predmetov ako konverzácia v druhom vyučovacom jazyku, gramatika v druhom vyučovacom jazyku ap. a ich zaradenie a klasifikovanie ako samostatných predmetov

Odporúčania a podnety

Riaditeľom škôl

- pristupovať k tvorbe nových predmetov a ich zaraďovaniu k predmetom vyučovaným v druhom vyučovacom jazyku racionálne, v prípade nedostatku skúseností a problémov využiť možnosť odbornej konzultácie so Štátnym pedagogickým ústavom